

УДК: 336.015 (075.8)

АНАЛІЗ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

ANALYSIS IN THE SYSEM OF MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES

ДОМНІЧ Ю.А., КОРСУН О.А.*

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Метою статті є виявлення ролі та значення аналізу у системі управління фінансовими ресурсами підприємств.

Результати аналітичних процедур використовуються на всіх етапах прийняття та реалізації управлінських рішень.

Фінансовий менеджмент вирішує існуючі фінансові протиріччя у фінансових відносинах, забезпечує господарську діяльність фінансовими ресурсами, націлений на подальший розвиток підприємства.

Значна частина підприємств наразі не має організованої системи сучасного фінансового менеджменту. Брак певних видів управлінської інформації обмежує можливості використання підприємствами всього арсеналу методів та прийомів управління фінансами.

Ключові слова: *аналіз, управління, фінансовий менеджмент, фінансові ресурси.*

The purpose of the article is to identify the role and significance of the analysis in the system of management of financial resources of enterprises.

The results of analytical procedures are used at all stages of the adoption and implementation of management decisions.

Financial management solves the existing financial contradictions in financial relations, provides economic activity with financial resources, aimed at further development of the enterprise.

A significant part of enterprises do not currently have an organized system of modern financial management. The lack of certain types of managerial information limits the ability of enterprises to use the whole arsenal of methods and techniques of financial management.

Key words: *analysis, management, financial management, financial resources.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підвищення ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства не можливе без цілеспрямованої системи управління цими процесами.

Фінансовий менеджмент, як спеціалізована сфера управління фінансами підприємства виник у кінці XIX – на початку XX століття. Саме в цей період у промислово розвинутих країнах, головним чином у США, розпочався бурхливий розвиток таких галузей для реалізації яких необхідні були значні кошти [10].

До середини минулого століття управління фінансами підприємства не мало відповідного системного теоретичного і методичного забезпечення і здійснювалося переважно на інтуїтивній основі.

З переходом на ринковий механізм господарювання відбуваються зміни у поглядах на процес прийняття управлінських фінансових рішень та механізми їх реалізації. Проте нині не сформувалася нова парадигма фінансового управління, яка б домінувала у наукових колах [9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання управління фінансовими ресурсами та аналізу фінансового стану підприємства висвітлені у численних працях вітчизняних і зарубіжних вчених, а саме: О.М. Бандурки, М.Д. Білика, М.Г. Білухи, О.О. Непочатенка, А.М. Поддєрьогіна, П.А. Стецюка та багатьох інших дослідників [1-13].

* Науковий керівник – Малій О.Г., к.е.н., доцент

Формулювання цілей статті. Метою статті є виявлення ролі та значення аналізу у системі управління фінансовими ресурсами підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. На початку 90-х років відбувається відродження фінансового аналізу. У його основу покладено аналіз і управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання. Велику увагу вчені приділяють безпосередньо аналізу фінансового стану підприємства.

Так О.М. Бандурка розглядає фінансовий стан як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями [12].

Білик М.Д. визначає фінансовий стан підприємства як реальну і потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою [1].

Білуха М.Т. стверджує про те, що фінансовий стан підприємства – «це його активи і пасиви, що відображають наявність і розміщення фінансових ресурсів на певну дату» [2].

Більш широко дає визначення фінансового стану А.М. Поддєрьогін, який вважає, що фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [11].

Забезпеченість фінансовими ресурсами в межах потреби та їх раціональне використання створюють широкі можливості для подальшого поліпшення виробничих показників, підвищення ефективності застосування засобів та предметів праці, робочої сили, сучасних інформаційних технологій [4].

В той же час на фінансовий стан підприємства впливають усі види його діяльності – комерційна, виробнича, фінансово-господарська. Позитивно впливає на нього, перш за все, безперервний випуск і реалізація високоякісної конкурентоспроможної продукції.

Отже, фінансовий стан підприємства є результатом взаємодії не тільки сукупності виробничо-економічних факторів, але й усіх елементів його фінансових відносин.

Разом з тим, фінансовий стан підприємства є однією з найважливіших характеристик економічної діяльності підприємства у зовнішньому середовищі. Тому однією з основних задач фінансового аналізу є необхідність показати реальний фінансовий стан підприємства для зовнішніх партнерів, інвесторів, органів влади тощо [5].

Як писав у своїй книзі «Основи фінансового менеджменту» Джеймс К. Ван Хорн [3], фінансовий аналіз передбачає використання різноманітних форм фінансової звітності. Ці форми звітності виконують велику кількість функцій. Баланс надає у сукупності дані щодо активів, зобов'язань та власного капіталу фірми на визначений момент часу, як правило, кінець року чи кварталу. Звіт про фінансові результати узагальнює інформацію про доходи та витрати фірми за визначений період часу.

Проте справедливою є думка окремих науковців, які звертають увагу на необхідність оцінювання не лише поточного фінансового стану, а й майбутнього стану бізнесу.

Хелферт Е. наполягає на тому, що мета фінансового аналізу полягає у винесенні правильних суджень про минулий, поточний та майбутній стан бізнесу й ефективності керування ним [13].

Взагалі немає уніфікованої методики аналізу фінансового стану підприємства. Деякі автори пропонують 20 показників, інші – більше 60. Крім того, інколи один й той самий показник розраховується різними авторами за різними методиками [7].

Не потрібно розраховувати безліч коефіцієнтів, потрібно вибрати найвагоміші з них, знати методику їх розрахунку та розуміти їх зміст, а також вміти зробити відповідні правильні висновки на основі отриманих даних [6].

Коефіцієнти самі по собі не дають можливості зробити безпомилкові висновки. Крім, того фінансові коефіцієнти не завжди об'єктивно відбивають реальну ситуацію у зв'язку з інфляцією й іншими особливостями української економіки.

Аналіз доводить, що значна частина сільськогосподарських підприємств наразі не має організованої системи сучасного фінансового менеджменту [9].

Крім того, відсутня повноцінна система забезпечення своєчасної та достовірної інформації всіх структурних підрозділів сучасного менеджменту. Також ускладнює методика та збільшує трудомісткість фінансових розрахунків те, що діяльність підприємств аграрної сфери економіки пов'язана з виробництвом багатьох видів продукції.

Висновки: Аналіз виділяють окремих блоком у системі управління фінансовими ресурсами. Результати аналітичних процедур використовуються на всіх етапах прийняття та реалізації управлінських рішень.

Управління фінансовими ресурсами є складовою фінансового менеджменту підприємства, а через нього пов'язане із загальним управлінням.

Фінансовий менеджмент вирішує існуючі фінансові протиріччя у фінансових відносинах, забезпечує господарську діяльність фінансовими ресурсами, націлений на подальший розвиток підприємства.

Практика доводить, що значна частина підприємств наразі не має організованої системи сучасного фінансового менеджменту. Брак певних видів управлінської інформації обмежує можливості використання підприємствами всього арсеналу методів та прийомів управління фінансами.

Література.

1. **Білик М.Д.** Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / **М.Д. Білик** // Фінанси України. – 2009. – № 3. – С. 117-128.
2. **Білуха М.Т.** Курс аудиту: підручник / **М.Т. Білуха**. – К.: Вища школа; Знання, 1998. – 574 с.
3. **Ван Хорн** Основы финансового менеджмента / Пер. с англ.; **Ван Хорн, М. Джон**. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003 – 992 с.
4. **Малій О.Г.** Кредит як джерело фінансування агробізнесу / **О.Г. Малій** // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2016. – Вип. 172. – С. 132-141.
5. **Малій О.Г.** Оцінка фінансового забезпечення агроформувань / **О.Г. Малій** // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015. – Вип. 161. – С. 227-232.
6. **Малій О.Г.** Фінансові ресурси підприємств: джерела формування та ефективність використання / **О.Г. Малій** // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2013.– Вип. 137. – С. 308-311.
7. **Малій О.Г.** Методичний підхід щодо визначення ефективності банківського кредитування / **О.Г. Малій** // Економіка і управління. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 5. – С.102-106.
8. **Непочатенко О.О.** Фінанси підприємств: підручник / **О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук**. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 504 с.
9. **Стецюк П.А.** Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: Монографія / **П.А. Стецюк**. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 370 с.
10. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / За заг. ред. **І.О. Школьник**. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
11. Фінанси підприємств: Підручник / [**А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, А.Д. Буряк та ін.**]; за ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2009. – 460 с.
12. Фінансова діяльність підприємства: підручник / **О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова**. – К.: Либідь, 2003. – 384 с.
13. **Хелфферт Э.** Техника финансового анализа / **Э. Хелфферт**. – М.: ЮНИТИ, 1996. – 543 с.

